

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnistvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 13. oktobra.

Preteklo soboto ob 2. uri popoldne prestopil je naš cesar prag nove krasne palače, katera na najimposantnejšem mestu „Ringa“ stoječ, že od daleč oznanjuje, da je ona novo, presijsajo domovje avstrijske znanosti in prosveti. Tihotno, a zavoljo tega nič manj slovesno odprle so se v ta dan duri te nove palače — staroslavnemu avstrijskemu vseučilišču, na katerem se mej drugim večina slovenskega naraščaja šola in pripravlja za praktično življenje.

V pričo nadvojvod, v prisotnosti prvih dostojanstvenikov in slavnih zastopnikov znanosti in umetelnosti in v pričo mnogobrojne akademijske mladosti izročil je cesar novo palačo njenemu namenu, rekoč:

„Veseli me, da vidim to lepo domovje prve izobraževalnice v državi dovršeno na tako sijajnem in umetelniškem načinu. Naj bi mladina, ki si tukaj išče virov vednosti in elementov svojega poklica ter bodoče sreče, le-to tudi v polni meri dobivala, a zato naj bi sama, hvaležno se spominjajoč velikih za to bogato izobraževališče potrošenih žrtev, rasla na vse strani spoznanja in v ljubezni do svoje jedne domovine.“

„Drago bode mojemu srcu, smatrati napredek v pravi vednosti in kreposti za poročstvo sreče bodočnosti in rad vas uverjam v tej nadeji, da bodem učiteljem in učencem te velike šole za vse čase posebno milosten in skrban.“

Naravno je, da je ta izredna slavnost, ki se je vseskozi jako lepo in dostojno zvršila, Dunajskim listom povod, da jo opisujejo v dolgih člankih in se pri tem spominjajo genijalnega, prevred umrlega Ferstla in razpravljajo pomen tega dneva za Dunajsko meščanstvo. Naravno je tudi, da je bilo pri takej priliki teško izogniti se mislim o poklici vseučilišč, o načelih znanosti, za tega delj so vsi veliki listi otvorjenje novega vseučiliškega poslopja pozdravljali z raznih stališč, ter s teh stališč tudi izrekli svoje nadeje. In kakor je v Nemcih neizogibno, morala je politična strast tudi pri tej priliki, ki ima najmanj opraviti s politikom, delati svoje strupene opazke.

Nemško-liberalni listi so vsi po vrsti tudi pri tej priliki kazali svojo arogantnost, ki je monopol

velike večine sedanjega avstrijskega nemštva. Govoriti o izključno nemških žrtvah za novo Dunajsko vseučilišče, prezirati pri tej priliki, koliko več se slovanskega davka mimo nemškega staka v našo prvostolnico za državne palače, to je že najdrznejši izrodek bojno cvetečega nemškega šovinizma.

Vsaka druga vrsta teh člankov naglašala nemško znanost, katera je bila doma v starem vseučiliškem poslopju in katera mora nemška ostati pod novo streho, v novem bramu, če hoče biti Avstrija srečna. Že pojem „nemška znanost“ je sam ob sebi „nonsens“, a če bi hoteli tudi razumeti nemško gospodo, kaj da ima s tem v mislih, bi jo pač lahko obširno zavrnili in na sramoto postavili.

Treba bi bilo samo naštevati slavna imena, ki so utemeljila svetovno slavo medicinske fakultete in z njo vsega vseučilišča. Iz katerega redu so vzišli možje, ki so medicinsko znanost tako pospešili na Dunaji? Mari so to bili sami Nemci? Neso to marveč bili Čehoslovani? In celo naš mali narod sme se ponašati, da ima svojih sinov, ki so slavni, da svetovnoslavni učitelji na tem vseučilišču!

A čemu bi dalje govorili in dokazovali? Nemško-liberalni krogi so za dokaze in resnico slepi in gluhi, njim je resnica le to, kar jim koristi, za tega delj tudi pri tej slovesnej priliki neso mogli zatajiti svoje strankarske strasti, ter tako pokazali, da sti objektivnost in spravljivost sicer lepi lastnosti, da pa nese spadali mej predmete na starem Dunajskem vseučilišču. Bode-li novo vseučilišče imelo kaj več upliva na duhove, kdo to vé?

Kmetijska razstava v Krškem.

(Konec.)

Diplome od kmetijske podružnice v Krškem so dobili:

1. Rudež Karol, graščak v Gracerjevem Turnu, za vino in ovočje.
2. Vitez Savinšek, graščak v Metliki za mnogovrstne kmetijske pridelke.
3. Scheyer Mor., nadgozdar v Radečah, za veliko in okusno zbirko ovočja in žita ter za amerikansko sušilnico za olupljene črešplje z žvepljanjem (je bil odlikovan za-njo tudi lani pri razstavi v Brnu).

4. Šuler J., župnik v Trebelnem, za ovočje, krompir in lan.

5. Zalokar A. v Vinici pri Šmarjeti za jabolčni mlin in zelenjavo.

6. Bučar (Wutscher) v Brezovici pri Št. Jarneji za prav dobra vina.

7. Zadnik S., župnik na Čatežu ob S., za mnogovrstne pridelke, osobito za krompir.

8. Rupert Anton v Krškem za prav dobra vina.

9. Měchora v Novem Mestu za zelenjavo in ovočje.

10. Smola A. Vinc, graščak v Grmu pri Novem Mestu, za kmetijske pridelke v obče.

11. Lavrinšek Marija v Krškem za prav dobro vino.

Velika pohvalna pisma so dobili:

1. Zorc, župnik v Mokronogu, za krompir.

2. M. Perko, ključničar v Sevnici, za jabolčni mlin.

3. I. Pfeifer, trgovec v Leskovci, za črno vino.

4. Dr. Suppan v Novem Mestu za grozdje.

5. Miklavčič v Trebelnem za vino.

6. Kr. Lavrič učitelj v Trebelnem, za krompir.

7. Metelko v Trebelnem za vino.

8. Fr. Lavrič, nadučitelj v Škocijanu, za olupljene črešplje.

9. Grčar, župnik v Tržiščah, za vino.

10. J. Vanič, trgovec vinski v Krškem, za žganje in cognac (konjak).

11. M. Tavčar na Narpelji za sadje.

12. „Obst- und Weinbau-Zeitung“ na Dunaji za to literaturo.

13. Zagorec v Št. Jarneji za vino in sadje.

14. Jugovic v Krškem za žganje.

15. Košir, župnik v Št. Rupertu, za mehiškansko pšenico.

16. Graščina Otočice za jabolka.

17. Dvornik v Krški Vasi za vino.

18. Škaberne v Novem Mestu za krompir.

19. Jan. Vanič v Krškem za dobro vino.

20. Meisel v Beli cerkvi za izvrstni krompir.

21. Bojanec v Št. Petru za dobro črno vino.

22. Romé, župnik v Št. Petru, za razna črna vina.

LISTEK.

Ulična pevka.

Povest. Ruski spisal N. K. Lebedev. Preložil Kmetov II.

To tedaj bila je moja neprihotna sreča, ko sem si zvila v detstvu, v kateri sem živela in dihal. Brez nje, brez te priproste sreče, ne znam, kaj bi bilo z menoj, če tudi me nihče, ni oča ni mačeha, ni trpinčil, ne pretepal, ne zmerjal, ampak se prosto na prosto neso zanimali z menoj, me pustili brez nadzora, prepuščali lastnej skrbi, izredka vzpominaje se, da mi je treba kakih nogovic, obleke, da me morajo omiti ali ostriči. Da, vsega tega bilo mi je treba, no potrebnejše vsega bilo je za-me kogar nežno sočutje, toplo čuvstvo, katero bi me sogrelo; tega sem potrebovala čez vse, tega sem iskala z vsem svojim detskim bitjem in to sem našla pri tujih ljudeh, no žalibog, našla ne na dolgo...

Bilo bi odveč opisati vsak dan celega leta mojega srečnega življenja. To srečo predstavi si lahko vsak po enem opisanem dnevu, ker večje

raznosti v mojem življenji ni bilo; jeden dan bil je jednak drugemu z jako neznatnimi spremembami. Preidem tedaj odvišne in utrudljive enakomerne podrobnosti ter pristopim naravnost k pripovedi o tem, kako zelo sem postala nesrečna, ko sem izpolnila sedmo leto, ko se je končalo moje detstvo in sem postala deklica.

Po zimi zbolel mi je oča — s tem se je pričelo in vse končalo se je v nekoliko dneh. Kakor sem omenila, oča moj pečal se je s trgovino, trgoval je s čajem in sladkorjem, no ne na drobno, ampak imel je skladišče in prodajal svoje blago trgovcem, posebno po vaseh, v predmestja in razne nemške naselbine, katerih je bilo okolu našega mesta vse polno. Na spomlad, ko se led na reki ni še vzdignil, ko je preprava na konjih postala nevarna, moral se je prepeljati moj oča čez reko, naletevši na tako pot v neke nemški naselbini, kamor se je peljal po trgovskih opravkih. Preprava bila je strašna. Led trčal je pod sanmi, ki so zdaj pa zdaj kar plavale po vodi; samo glava in vrat konja ter kočijaž in oča, začenši s pleši, gledali so iz vode. Sedečih polastil se je obup in peljala sta se na udačo, ne mislé več vrniti se domov. No vrnila sta

se: Bog zanesel ju je na breg, na katerega sta dospela po poldrugournem kopanju v vodi, dospela tresoč se od mraza in strahu, katerega se dolgo nesta mogla znebiti. Ta preprava stala je očeta mojega življenje, kajti vrnivši se domov, začutil je vročino in neiznosno bol na glavi, legel v postelj in razvila se je vročinska bolezen. Oča bil je jako zdrav človek, ne star in gotovo bil bi prestal bolezen, da so poklicali zdravnika, no tega neso storili radi tega, ker se oča vse svoje žive dni ni obračal za soveto do zdravnikov, ampak je rabil domače pripomočke, kateri so se pa ta pot pokazali nezadostnimi. Njemu prihajalo je slabše in po tridnevnej bolezni končal je v nezvesti.

To zgodilo se je k večeru in jaz bila sem doma. Takoj pričelo se je beganje, prišle so, Bog ve od kodi, neke neznane ženske, iz salona iznesli so pohištvo, zagnili zrkala, poslali v cerkev po svečnike in „čitalca“. *) Jaz sedela sem ves čas molče na stolu pri oknu, gledala na temno noč ter prisluškovala k strašnemu vetru, ki je pihal zunaj ter lo-pupal z naoknicami in tulil po dimnikih. Meni bilo

*) Pravoslavni imajo običaj, da dokler leži mrtlec na odru, kdo, pop ali cerkovnik, bere pri njem molitve.

23. Graščina Brežka in Skopiška za ameriškansko koruzo in hmelj.

Manjša pohvalna pisma za hvalevredno udeležitev pri razstavi so dobili:

Gosp. Auman v Krškem, Ana Majcen, Jera Škoper, Penca, Kepa, Pišmaht (od Mokronoške podružnice), Dolinar, župnik v Št. Janžu, Hafner v Tolstem Vrhu, Trinkaus v Št. Janžu.

Zasluge pri razstavi sta imela v prvi vrsti gg. Ogulin in Schwarzer. Ta dva bosta odškodovana za svoj trud s častnim darilom, ako ostane odboru še kaj zaloge. Jednako tudi gosp. Janež v Krškem.

Posebna hvala gre tudi sl. požarni stražin uniformirani gardi, ki sti skrbeli za redi zlasti prvi dan razstave.

Naposled pa še osobita zahvala vsem razstavljalcem in obiskovalcem. Od razstave bode imelo veliko korist vse ljudstvo, zlasti pa še kmetijsko-meščanska šola v Krškem, ki si bode od razstavljenih predmetov priredila počasi mali kmetijski, muzej. V imenu razstavnega odbora

Lapajne.

Sadjarska razstava v Sevnici.

Od Save 10. okt. [Izv. dop.]

V narodnem duhu prerajena Sevnica, kjer se ne šopiri več nemškutarski duh, kjer marveč domoljubi slovenski zavzemajo častna mesta ljudskega zaupanja, imela je v dan 5., 6. in 7. oktobra kaj prijazno lice, ki je kljub slabemu vremenu privabilo precej gostov, zlasti pa znatno število kmetovalcev iz Sevniskega okraja. Hiše boljših meščanov bile so okrašene s cesarskimi, narodnimi in deželnimi zastavami.

Ob prijaznem rebru stoječa šola je imela zastave v vseh omenjenih barvah.

Pred hišo stali so stroji od Dunajske firme Mayfart & C., ki je bila svoje hvalevredne izdelke tudi v Krškem razstavila. V šolskem poslopju samem je bilo razstavljeno raznovrstno ovočje v 2 velikih šolskih sobah.

V jednej so imeli svoje izložbe osobito kmetovalci iz Sevniskega okraja, v drugej pa zlasti razstavljalci, kateri so od daleč svoje pridelke poslali. V prvej se je zlasti odlikovala zbirka g. Fr. Lenčeka, načelnika okrajnemu zastopu, ki je bil duša pri tem podjetju. Po vsem hvalevreden je njegov trud, povzdigniti sadjarstvo v svojej okolici.

V ta namen vzdržuje veliko drevesnico, iz katere drevesca večinom brezplačno razdaja. Že njegova velikanska sadjarska knjižnica svedoči o navdušenju vrliga domoljuba za to prevažno stroko kmetijstva. V istej sobi je imel tudi učitelj in tajnik na Blanci, g. Boštjančič svojo bogato zbirko pridelanega mnogovrstnega ovočja. Čudili smo se zlasti njegovim jednoletnim požlahtnenim drevescem. Ta mož je kaj vnet za sadjarstvo, s katerim se praktično prav marljivo peča. V drugej sobe je našo pozornost vzbudila razstava sadja „Cesarjevič Rudolfovega sadjarskega društva“ v Št. Juriji o. j. ž., ki je baš to razstavo v Sevnici prouzročilo. Ni bila velika množica ovočja od te korporacije, a to, kar je bilo, bilo je znanstveno in strokovnjaško opisano.

je žal po očetu, če tudi nisem plakala; nekaka dosedaj nepoznana tuga sežimala mi je srce in sedela sem prisluškovaje k tulenju vetra na ulici. Kmalu uredili so vse in tekanje je prenehalo. Truplo očeta položili so na oder, prižgali sveče na prinesenih iz cerkve svečnikih in „čitalec“ pričel je s svojim enakomernim in hitrim čitanjem. Neka starka rekla mi je, da, če hočem ostati v sobi kjer leži „pokojnik“, ne smem sedeti, ampak moram stati in moliti. Vstala sem tedaj in se prekrižala. V sobah postajalo je vedno tiše in tiše. Vhodne duri nehale so loputati; v maminej spalnici čul se je žveket pripravljene k večernemu čaju posode in se slišali glasi ostalih čez noč sorodnic; samo veter zavijal je, kakor poprej.

Čitalca pozvali so k čaju in on, urno dočitavši do točke, pogasil je iz varčnosti vse sveče v pod-svečnikih, pustivši pred božjim razpelom jedino malo svečico, ki je s svojim trepetnim svitom razsvetljevala mali kotič ter puščala ostalo prostranstvo v temi. O meni, kakor sploh, so pozabili in ostala sem v kotu, stiskaje se k steni in ne znajoč, kaj bi začela. Nekolike časa prisluškavala sem k glasom, razlegajočim se v oddaljeni spalnici, k trkanju čašic

Naj bolj imponirala pa je izložba g. Bizjaka iz Teharii, znanega sadjarejca, ki je bil odlikovan od Njih Veličanstva presvitlega cesarja in od cesarjeviča Rudolfa. Njegova jabolka in bruske so že na pogled tako lepe, kakor bi si jih človek le naslikati mogel. Ima pa mož vse rarirete. Taka redkost je grozdje z jako debelimi jagodami imenovano „imperator“ ali pa „japonska bruska“ itd.

V tej sobi so imeli še razni tržani Sevnški, katerih imen si pa nisem mogel zapomniti, še vse polno kaj lepih jabolk, brus, breskev, sliv, grozdja itd. Le posušenega sadja ni bilo.

Zelo poučljiva je bila razstava ovočja g. Petra Fridau-a iz Noršinec pri Ljutomeru, kaj marljivega domoljubnega ekonoma.

Razstava je bil v nedeljo dopoldne otvoril g. Fr. Lenček, namesto g. dra. Ipavica. Popoldne je bil govor o sadjareji p. Boštjančiča, ki je kmetom tudi praktično razkazoval.

Zvečer v nedeljo je bila loterija na korist razstavnemu fondu.

Kako so se delile premije, katerih je bilo obilo, o tem utegne Vam Sevnški dopisnik poročati. Podpisani k sklepu mora še samo imenovati gospode, ki so imeli izredne zasluge pri tej izložbi, in to so gg: Fr. Lenček, Veršec, Medic, Dernjač, Kuralt itd.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. oktobra.

Obema ogerskima zbornicama došlo je kraljevo pismo, da se delegaciji skliče na 27. t. m. Danes voli gospodska zbornica svoje delegate.

V spodnjavstrijskem deželnem zboru pride danes volilna reforma na vrsto. Razun tega, da bode dala volilno pravico petakarijem, uvrstila bode tudi Dunajska predmestja v mestno volilno skupino. — V petek je deželni zbor sklenil petico na vlado, da predloži državnemu zboru zakon, po katerem bi državna uprava državnih ali v državnem obratu nahajajočih se železnice morala od njih plačevati deželne in občinske priklade, če tudi so te železnice proste državnega davka. Jednako petico je sklenil tudi zgornjavstrijski deželni zbor.

Moravski deželni odbor je zavrgel predlog, katerega je ob svojem času stavil dr. Hlcelet v deželnem zboru, da bi se deželnozbornski volilni red tako preuredil, da bi vsa mesta doma volila. Večinoma nemški deželni odbor se boji, da ne bi nemški liberalci vsled take poprave volilnega reda izgubili kak sedež.

Gališki namestnik jo naznanil v železniškem odseku deželnega zbora, da vlada ne more privoliti v nikako premeno železniškega štatuta.

Hrvatski ban je šel v Pešto, da se dogovori z osrednjo vlado zaradi budgeta. — V saboru so poslednje dni bile verifikacije. Opozicija je ugovarjala raznim volitvam, a brez uspeha.

Razne stranke ogerskega državnega zbora izdelale ne bodo nič manj, kakor pet adresnih načrtov, s kojimi se ima odgovoriti na prestolni govor Antisemiti izdelali bodo dve adresi, ker je mej njimi navstal nek razpor, ter se ne morejo sporazumeti. Načalje bosti skrajna in zmerna opozicija predložili svoje načrte. Načrt večine bode pa označil svoje stališče k reformom, katerih omenja prestolni govor. Izreka se za reformo gospodske zbornice in podaljšanje mandatov državnim poslancem. A pri tem naglaša, da se ne sme rušiti vedna zveza poslancev z narodom in da se pri reformi gospodske zbornice ozira na zgodovinski razvoj. K tem adresnim

in zvonu žlic, potem sem nehala in jela gledati na oni kraj, kjer je kot temna masa ležalo truplo očeta ter se najedenkrat stresla. Mislite si moj strah: v sredi temne mase očetovega trupla zasvetilo se je najedenkrat jarkim rudečim svitom njegovo mrtvo lice... Prav kakor bi bil kdo napeljal nanj svet rudeče svetilnice. Hotela sem zakričati, no nesem mogla. Z nedosegljivo hitrostjo zabliskal je rudeči svet po vsej sobi, na opravi, na tleh, na stropu ter razsvetlil okna. Vse ulice, vse hiše razsvetlile so se hipoma; bela cerkev, stoječa nasproti našej hiši — videla se je rudeča in v njej udarilo je plat zvona. Tolpa bežala je po ulici in jaz spoznala sem, da je požar.

Ujasnivši si to, zbežala sem v spalnico, kjer so pili čaj, no našla sem tam vse prazno, puščene čašice z nedopitim čajem in v naglici odmaknene stole... Žalna ruta moje mačehe ležala je na tleh; — jaz zgrabila sem jo, se z njo pokrila in bežala ven na stopnice pred hišnimi vratmi... Narod valil se je k nam na dvorišče; ograja naša bila je polomljena, a prizidek, prizidek, kjer sta živeli sestrivlastelici, — stari leseni prizidek — bil je objel plamenom!... Iskre letale so kakor neprenehljivi

načrtom se bode pridružil morda še šesti, kojega bodo izdelale narodne stranke.

Vnanje države.

Črnogorska vlada je neki zaukazala, da se morajo vsi ustaši internirati v krajih od Hercegovine in Krivošija najbolj oddaljenih zlasti v Ulčinjskem okraju. Ob enem je pa tudi proglasila, da bode vsacega, ki bi zlorabil črnogorsko varstvo, ter podpihoval k ustaji ob avstro-črnogorskeji meji, in bi se pri tem zalotil, izročil avstrijskim oblastvom.

Srbija je objavila švicarskemu zveznemu svetu, da pristopi k mejnarodnej Phylloxera-konvenciji.

Vsi francoski oficijozni listi dementujejo vesti, ki so se poslednji čas okrog trosile o nemško-francoski alijanci. — Vojni minister Campeon zahteva za nove utrdbe ob Pirenejah tri milijone. — Pomanjkanje dela je na Francoskem veliko. Tako je iz Saint Etienna izmeje 140 000 delavcev izselilo se jih 25 000, kmalu se jih izseli drugih 25 000. Popolno delo ima sedaj, ko je skoro popolnem propala tamošnja obrtnija, samo 6000 ljudij, 50 000 delavcev ima le nekaj, drugi pa nobenega dela.

Če tudi ni še določen dan, kdaj se snide nemški državni zbor, vendar je gotovo, da v drugi polovici novembra. Do Božiča bode potem rešil državni budjet, po novem letu se mu bodo predložile druge predloge.

Belgijski radikalci in liberalci sklenili so kompromis za prihodnje občinske volitve. Te volitve so sedaj važnejše, kakor kadar koli, ko je baš od občin zavisno, kako se bode izvajal nov šolski zakon, ali v duhu napredka ali pa v duhu reakcije.

„Standart“ priobčil je nekatere vesti, kako bo angleška vlada na novo razdeliti volilne okraje. Vsa mesta izpod 1000 prebivalcev se bodo združila z grofijami. Mesta z manj nego štirideset tisoč prebivalcev izgube jednega poslanca, mesta z nad sto tisoč prebivalcev dode dva, mesta z nad tristo tisoč prebivalcev štiri in z nad štiristo prebivalcev šest poslancev. Grofije se bodo razdelile v dve ali tri divizije, vsaka divizija dobi po dva poslanca. Spodnja zbornica bode štela 652 članov, 21 več, kakor dosedaj. Od teh bode volila Anglija z Walesom 484, Škotska 58, Izka 101, vseučilišna 9 poslancev. Mesta bode volila 369, kmetijski volilni okraji pa 283 poslancev.

Egiptovski ministerski svet je sklenil, da ne ponovi službenih pogodb z visokoplačanimi evropskimi funkcionarji, kojim poteče veljava koncem t. l.

Dopisi.

Iz Borovnice 10 oktobra. [Izv. dop.]

Nove orgle so gotovo znamenit dogodek v zgodovini vsake cerkve. Orgle, kraljica glasbe, imajo čudno in skrivno moč v sebi, človeške strasti utešiti, duha k Bogu povzdigniti in sploh človeka k pobožnosti vneti. Da pa orgle svoji važni nalogi tudi popolnem zadostujejo, mora biti ves material iz izvrstne kakovosti, vsa mehanika, katera glase vzbuja, natančno izdelana, brez vsacega nepotrebnega šumenja mej igranjem, in sploh vsa konstrukcija mora biti taka, da so orgle mnogih in velikih nezd, katerim so izpostavljene, popolnoma varne. Veliko se tedaj od izdelovalca orgel zahteva, in kdor je tej svojej težavnej nalogi tudi kos, ta mora že umelelnik biti! Pomisliti je tudi, da dobre orgle trajajo več človeških rodov brez posebnih stroškov in poprav; kar nasprotno slabe le malo časa vzdrže, so vedno popravki pri njih in navadno mnogo več stanejo nego dobro od pravega mojstra izvršeno delo. Izdelovalci orgel, kateri bi bili svoje težavne naloge popolnem v svesti si, so v istini redki, a

dež, padaje na našo hišo, ki se je v nemala. Veter trgal in razpihaval je ogenj, premetovaje ga z jednega konca ulice na drugega, zažigaje tu in tam stare lesene hišice, katere so vzplamtevale nekako hipoma in v kake pol ure zgorele do tal. Zmešnjava bila je strašna in — teško je verjeti — v tej zmešnjavi zgubila sem jaz vse, zgubila mnogo za vselej!...

Stala sem v strahu na stopnicah, pod ognjenim dežjem, trudeč se zagledati kak v tej tolpi znan obraz. Na trenotek razločila sem dovolj jasno popolnoma zbegani sestrivlastelici, kateri sta nekam bežali in vlekli seboj po lončku pestrolistega žeravca. Govorilo se je potem, da je v našem prizidku in hiši zgorelo vse do tal, truplo očeta mojega in vse, a dobri starki rešili sta svoj žeravec. Zagledavši jih, zakričala sem na vso moč „tетки!“ ter se spustila s stopnic v tolpo, trudeč se proriniti k njima. Mene so suvali z jedne strani v drugo in konečno zgubila sem ji iz vida. Zavlečena od tolpe v drugo stran, bila sem skoraj iznesena k cerkveni ograji, a od tod prorila sem se v neko temno stransko ulico, kjer je bilo tiše, kjer ni pihal veter in in je bilo vsled tega varnejše. Tu stali so gledalci

več je „mojstrov skaz“, katerih se je treba čuvati! — Dobro pomisliti je tedaj, komu da se izroči delo, — mojstru, ali mojstru skuzi.

Na mojstra v pravem pomenu besede, na prvega umetelnika v tej stroki na Kranjskem, hočem danes opozoriti gospode čitatelje tega lista, in ta je — slavni naš rojak g. Fran Goršič iz Ljubljane.

Ravnokar izdelal in postavil je g. Goršič v našej župnej cerkvi nove orgle s 17 spremeni in dvojnimi manualom, katerih notranja in unanja oprava je silno lična, in praktična in njih glas tako milo-prijetno pa tudi veličastno doneč, da je vsem občanom v veliko veselje, mojstru po gotovo še v večjo čast. Sploh bi se reklo, g. Goršiča delo hvalliti „vodo v Savo nositi“; njegova slavna dela mu dajejo najlepšo hvalo in najboljšo sprčo. To so že 42 orgle, katere je g. Goršič izgotovil in so izdelane po najnovejših iznajdbah, kakor še nobeno njegovih poprejšnjih del.

Domače stvari.

— (Imenovanja.) Minister za bogočastje in nauk imenoval je suplenta na državni realni v III. okraji Dunajskem, gospodu Antona Lohar-narja, gorškega Slovenca „učiteljem na državni realni v Reveredo; podelil je g. Nikolaju Ra-valico, realnemu profesorju v Piranu, službo na državni realni v Gorici; imenoval je gimnazijskega ravnatelja g. Frana Hafner-ja v Mitterburgu ravnateljem c. k. ženskega učiteljskega v Gorici.

— (Priznanje.) Světnik deželnege so-dišča v Trstu, g. Anton Braunitzer pl Braun-thal dobil je povodom svojega stalnega upokojenja viteški križ Fran Josipovega redü.

— (Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“) imelo je včeraj svoj pevski večer v „Hôtel Evropa“. Društvo je sicer še mlado, a pridobilo si je že toliko veljave in simpatij, da je bila vsa širna dvorana prenapolnena. Veselica bila je prav prijetna, red uzoren, nagovori primerni, petje pa tako krepko in ubrano, da moramo pevovodji g. Justinu čestitati na tem vspehu. V kratkem času izvežbal je močan zbor (včeraj nastopilo je nad 40 pevcev) tako dobro, da je že kos jako težavnim skladbam. Razum govora in petja čuli smo tudi igro na goali in to od obrtnika samouka, ki je dosegel že razmerno veliko spretnost, čuli in videli smo tudi par smešnih prizorov, pri katerih se je odlikoval g. Šturm. Društvo sme biti popolnem zadovoljno z več-ranjšim vspehom. Prileten rodoljub je, opazujoč iz-redno solidno obnašanje občinstva, rekel: Kdo bi si bil pred 20—30 leti mislil, da bodo naši obrtniki in delavci kdaj tako napredovali! Vodstvo, posebno pa predsednik g. A. Jeločnik sme ponosen biti na razvoj društva in na dosedanje vspehe.

— (Iz Metlike) se nam piše v 9. dan t. m.: Trgatev se je začela, svet bere vse po slabem vremenu, pridelka bo malo, manj od lani, zato se ljudje kislo držé, dasi jo mošt sladak.

— (Južna železnica) namerava tudi v mešanih vlakih vagone kuriti s paro, in bode to kurjavo uvedla že to zimo na nekaterih progah se ve da ne še po naših krajih, ker mi smo itak zmirom zadnji. Ker je pa propisane, da morajo biti

in ni bilo šuma. S slabo nado v srci najti oni, ki sem ju zgubila — zakričala sem še enkrat:

— Tetki!

Nikakega odgovora, dasi se je moj glas raz-legal in prozvučal dovolj glasno po vsej ulici. Tedaj zakričala sem s solzami še glasneje:

— Mamica!

In zopet nikakega odgovora. Srce mi je za-ječalo in zaplakavši storila sem poslednji poskus:

— Aleksandra Pavlovna!

Nekdo dotaknil se me je in prijemši me za roki vzdignil s tal. Preplašeno ozrla sem se in za-gledala sebe na rokah razcapanega delavca v blatni in strgani halji. Obraz imel je izpit in dišal je silno po žganji. Hotela sem se odtrgati od tega nepro-šenega pokrovitelja, no, se zna, brezuspešno, kajti držal me je krepko in zviti se mu ni bilo lahko.

— Koga kličeš?

— Tetki, odgovorila sem jaz.

On mahnil je z roko:

— Sta zgoreli!

Jaz zaječala sem od straha:

— A mamica, a Aleksandra Pavlovna?

On mahnil je še enkrat z roko:

— Tudi mamica in Aleksandra Pavlovna sta zgoreli!

(Dalje prih.)

pri mešanih vlakih vozovi za osebe vedno v drugi polovici vlaka, a bi se po tem takem teh voz ne moglo kuriti s paro, zato je železnica dobila dovo-ljenje, da sme za zimski čas pri tistih mešanih vlakih, kojih vozovi za osebe bodo greti s paro iz mašine ter uvrstiti te vozeve hitro za varnim vozom.

— (O osodi golobov pismonoš.) Izmej 22, v nedeljo 5. t. m. tukaj izpuščenih golobov pi-smonoš sta samo dva po šestdnevem trudapolnem potu v petek 10. t. m. dospela na Dunaj; drugih 20 golobov je pa menda nad visokim gorovjem sneg zamedel in ugonobil. Za ta poskus razpisana darila bodo prihranili za prihodnje leto, ko bodo še jeden-krat in sicer preje ob ugodnejšem vremenu, ne pa tako pozno na jesen v Ljubljani izpustili golobe pismonoše.

— (Statistični letnik c. k. poljedel-skega ministerstva za 1883. leto.) Deveti tečaj tega, v zalogi c. k. dvorne in državne tis-karne izhajajočega letnika, ki ima pregled črez 1883. leto, obsegal bode tri zvezke: 1. „Produkcija v rastlinstvu“; 2. Pregled produkcije iz živinoreje, statistika o lovu, o poljedelskih strojih itd.; 3. „Ru-darstvo v Avstriji.“ Prvi zvezek je ravnokar prišel na svetlo ter ima v sebi mnogo podatkov sta-tističnih v mnogoterem oziru za avstrijsko rastlino-gojo v letu 1883, tako n. pr. čitamo v njem, da je bila rečenega leta letina na Kranjskem za pše-nico 1,921.000, za rž 1,084.000, za ječmen 988.000 goldinarjev vredna in letina v vseh avstrijskih, v državnem zboru zastopanih deželah je rečenega leta znašala za pšenico okoli 100 $\frac{1}{2}$, in za rž blizu 140, za ječmen blizu 79 milijonov goldinarjev. — Zvezek drugi tega letnika izide 1885. leta, a od zvezka tretjega je prvi snopič že izšel, drugi pa se obelo-dani meseca januarja 1885. leta.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Opčina 12. oktobra. Šivic izvoljen po-slancem z 89 glasovi.

Kajira 13. oktobra. V pismu kediva na Nubar-pašo se izjavlja: Egiptovska vlada smatra za svojo dolžnost, odškodovati Nubar-pašo in finančnega ministra, ko bi mejnarodna sodišča ukrenila, da se tema ministroma odvzame vse zasobno premoženje, ker sta amortizacijo ustavila.

Rim 13. oktobra. V zadnjih 24 urah jih je v Napolji 84 za kolero zbolelo, 51 pa umrlo.

Quebec 12. oktobra. Blizu parlamenta bila včeraj dinamična eksplozija, ki je sosedne hiše močno poškodovala. Pozneje drug eksplo-zija. Jeden delavec lahko ranjen, druga škoda neznatna.

Quebec 12. oktobra. Javna poslopja, zaloge streliva, parlament v Ottovi se skrbno stražijo. 1000 dolarjev je razpisanih, da b se prišlo prouzročiteljem eksplozij na sled.

Narodne-gospodarske stvari.

Dra. Vošniakova govor

v deželnem zboru o agrarnih razmerah.

(Konec.)

Jaz bi rekel, da so ravno Slovenci tisti narod, v katerem se je žganje razmerno še malo razširilo in da še danes Slovenci pijejo veliko manj žganja, kakor drugi narodi. Na Dolenjskem kmetje skoraj ne poznajo s špiritom pomešanega žganja; le na Gorenjskem je te slabe navade nekaj več in v te kraje se je nesrečna razvada največ s Koroškega sem ugnedila, kjer je, posebno na nemškem Ko-roškem žganjevinstvo tako razširjeno, da v nobeni deželi ne tako hudo. Govoril sem z nekim koroškim državnim poslancem o tem, pa ga vprašal, zakaj po-stave proti žganjevinu ne napravijo. Pa se je izgo-varjal, da bi potem svet zvedel, da je toliko žganje-pivcev na Koroškem. Na Nemškem imajo zakone, da ljudje od 10. ure zvečer do 8. ure zjutraj ne smejo žganja piti. Ne tajim, da so tudi pri nas na Kranjskem taki šnopsarji, ki že zjutraj mislijo na tistega grenkega, pa velika večina ljudstva ni taka. Na Gorenjskem se res nekoliko krajev nabaja, kjer je žalibog slaba navada, da delavci že v jutro začno žganje piti. To kviri ljudstvo in zato je treba skr-beti, da se tej slabi navadi čim prej pot zapira in da se čim prej ta kuga iz našega naroda odpravi. Prepričan pa sem, da se bo dalo to doseči pri našem narodu. Treba je le nekoliko dobrih vinskih letin in ako jih Bog dá, se bodo ljudje lahko žganja od-vadili in se zopet poprijeli poštenega vina, kakor poprej, kadar ga namreč ne bo treba plačevati po 48 kr., ampak po 20 ali 24 kr. liter. Ali žalibog, nesreča nas preganja že od 1870. leta, od katerega časa naprej imamo zmiraj slaba in draga vina. Ko bi tega ne bilo, sem jaz preverjen, da bi žganjevinje

pri nas samo po sebi prenehalo. Sicer pa bi se pri nas ne pilo toliko žganja, ko bi se ne uvažalo to-liko špirita, ki je silno po ceni, kar je žalibog tudi Galicijo popolnoma onesrečilo. Mi se sicer nemamo bati take nevarnosti, kakor je zavladala v Galiciji, kjer so vsej tej nesreči židovi krivi. Tam je že tako daleč prišlo, da gališki židje, kadar ljudje iz cerkve gredo, poškropijo ceste s špiritom, da duh špirita ljudi v nos bode in da potem res, kakor muhe na med, padajo v žganjarije. Tako zvito, kakor židje, nihče ne zna ravnati, ker židje na nič drugega ne mislijo, nego kako bi si na lahek način denar pri-dobili. Pri nas do sedaj nemamo še toliko židov v deželi, zaradi tega se pri nas žganjevinje še ni tako razširilo, kakor drugod.

Reklo se je tukaj, da hočemo iz Kranjske na-rediti magnet za sosednje Slovence. Pritrdim temu in upam, da bomo s svojim poštenim delovanjem za kmetijstvo in obrtništvo dosegli toliko, da — ako že ne bomo magnet — bomo sosednje dežele vsaj uvi-dele, kako skrbno se brigamo za materialne razmere dežele in da delamo, kar je mogoče, za prospeh de-žele in nje prebivalcev. In da sosednje dežele ne prezirajo našega dela, je dokaz, da so se povsod za-nimali za našo agrarno euketo in da je še včeraj došel dopis od moravskega deželnege odbora, ki prosi, da bi vse naše razprave glede agrarnih naših razmer brž tja poslali, ker bi radi videli, kake sklepe smo mi o tej važni zadevi, s katero se tudi moravski deželni zbor peča, storili. Pokazati hočemo sosednjim deželam, kako je praktično pomagati ljud-stvu in da se ne damo motiti od doktrinarne in psevdo-liberalnih nazorov, katerim konečno ni dru-gega namena, kakor utrditi nemško hegemonijo, kar žalibog vidimo na Koroškem in Štajerskem. Tudi tam bi trebalo preiskovati stanje kmetijsko, kajti tam, posebno na Koroškem, kmetijsko stanje nič manj ne propada, kakor drugod. Tam je še posebno ta nesreča, da veleposestniki celo vrsto kmetij na-kupujejo. Znano mi je o grajščini v Pliberskem okraji, da je v kratkem času 10 kmetij nakupila. Dotične rodbine so postale kajžarske in so izbrisane iz šte-vila kmetov. Mi vidimo tedaj na Koroškem isto pri-kozen, kakor na Nemškem in Francoskem na škodo kmetijskega stanu.

Gosp. Deschmann je hotel dokazati, da smo mi Slovenci, to je naša narodna stranka krivi, da kmeti-ki stan pri nas propada. Na to moram od-ločno odvrniti, da ni res, marveč, da je temu kriva le tista stranka, katera je od leta 1860 do l. 1879 imela v Avstriji krmilo v rokah. Tista liberalna stranka je zakrivila to slabo stanje s svojimi do-ktinarnimi postavami. Leta 1848. se je lep čin zgodil, da se je namreč kmet osvobodil in da se je desetina in tlaka odpravila. Pa kmetu bi se ne bilo smelo dovoliti popolnem pristo razpolaganje s kmet-skimi posestvi, kajti kmet v tistem času ni še imel dovolj omike. Zato pa ne smemo na kmeta navaliti vse krivde, da je zabredel v slabo stanje, ker dobro vemo, da ga pred letom 1848. nikdo ni poučeval. In kdo se je pozneje brigal za našega kmeta, ako ne naša stranka, katera je zmiraj zahtevala in še zahteva, da se narod poučuje, seveda v svojem ma-ternem jeziku. V ta namen so se ustanovila raz-lična društva kmetom v korist.

Gosp. Deschmannu se je zljubilo grajati našo kranjsko kmetijsko družbo, toda prav po krivici. To društvo je bilo jedino, ki se je brigalo za naše kmetijstvo. In če g. Deschmann hvali, da se zdaj veliko živine s Kranjskega izvažja, kdo nam je po-magal, da je sedaj živina tako lepa, da se lahko izvažja celo na Nemško? Kdo drugi, nego ravno kmetijska družba, katera je skrbela, da so prišla dobra živinska plemena v deželo? Kmetijska družba je dala podlago umni živinoreji, po kateri toliko tisoč goldinarjev v deželo prihaja. Kmetijska družba pa je tudi za dobra žitna semena, sadjerejo itd. dosti storila in bi še več, ko bi imela večjo denarno pod-poro. Kranjska dežela je ustanovila gozljarsko šolo, vinarsko in sadjarsko šolo na Slapu. Jaz mislim in se trdno naadam, da bomo v kratkem času tako srečni, tudi na Dolenjskem videti tako šolo.

In kdo je skrbel na Štajerskem, na katero nam gosp. Deschmann pokazuje, da se je sadjarstvo in hmeljarstvo tako povzdignilo? Gotovo nobeden drugi, kakor narodna naša društva. Mi imamo tam hmeljarsko društvo, sadjerejsko društvo, kmet-ske posojilnice in povsod vidimo, da le narodna društva skrbje za kmeta in mu pomagajo v zadregah. Na-rodna stranka je bila tista, ki je da bi kmetu po-magala, ko se ima boriti proti zakonom prejšnje liberalne večine, sklicala kmetijsko čuketo in ki bode nastopila pot zakonodateljstva, da postavi kmet-ski stan na trdno podlago in odpravi tiste naredbe, ka-tere so protivne ljudskemu mišljenju in ljudskim potrebam.

Gosp. Deschmann se dalje pritožuje, da je to-liko beračev na Kranjskem. Res je, da imamo dosti prosjakov, največ v Ljubljanski okolici, v Šiški. Da pa je toliko beračev in pobajkvalcev, temu so krive mnogo občine same, katere proti tacim osebam do-volj strogo ne postopajo in jih domov ne pošiljajo. Kako je pa v tem oziru na Nemškem? V Solno-gradu je toliko beračev in tako silovitih, da po po-ročilih solnogradskega deželnege odbora plačujejo kmetje dvakrat toliko beračem, kolikor ves gruntai davek znaša. Tam sicer ciganov ni, ampak drugih beračev je vse polno. Tam tudi ni Slovencev, pa jaz mislim, da tudi to vprašanje nema nišesar opra-

viti z narodnostnim vprašanjem in da mi na Kranjskem nismo v tem oziru nič slabši, kakor na Nemškem. Odločno zavračam pa gosp. Deschmann, ki nam očita, da so naša posvetovanja pri enketi bila „oberflächlich“ in da je tudi poročilo o tem „oberflächlich“. Saj je bil gosp. Deschmann navzočen, ko se je posvetovalo, kako more tedaj reči, da so bila posvetovanja „oberflächlich“. Res je, da bi se lahko še marsikaj bilo povedalo in ko bi se hotelo razpravljati celo stvar, kakor je važna in kakor bi zaslužila, potem bi ne bilo dosti 1 mesec zborovati, nego vsaj 2 ali 3 mesece, kar pa ni mogoče. Čela stvar je za mnoge nekaj novega, posebno pa dedno pravo na deželi in kmetski domovi, proti katerim je dosti pomislekov. Dalo bi se tudi dosti govoriti o drugih uzrokih propada, ki so se omenili, pa čas ni dopuščal.

Gosp. Deschmann je navajal slavnega Franklina, ki je rekel, da le delo in štedljivost pomaga ljudstvu do blagostanja. Dobro, mi smo tudi tega mnenja in želimo, da je naše ljudstvo delavno in štedljivo, poleg tega pa zmerno. Gospodu Deschmannu pa je gotovo žal, da Franklin ni še nekaj dostavil in ko bi mogel gosp. Deschmann Franklina poučiti, dokazival bi mu, da je treba kmetu še jedne lastnosti, ako hoče priti do blagostanja: nemškega jezika. (Dobro-klici na levi.) Čudno, da Franklin takrat ni že bil teh mislij. (Smeh — na levi.) Mi smopa tega mnenja, da kmetu do blagostanja ne bo pomagal nobeden jezik sam za se, ako se v njem ničesar ne bo naučil in ako ne bo v svojih strokahizurjen. (Živahni dobro-klici na levi.)

Dobro mazilo. Vsakršno unetje, trganje po udih, otrpnenje itd. uspešno ozdravi Moll-ovo „Francosko žganje in sol“. Cena steklenici z navodom vred 80 kr. Vsak dan razpošilja po poštne povzetji A. Moll, lekarinar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov prepat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 7 (690—9)

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
11. okt.	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	725-65 mm. 723-91 mm. 726-66 mm.	+ 10-6° C + 14-0° C + 12-0° C	sl. vzh. sl. jz. sl. jz.	obl. obl. d. jas.	2-70 mm. dežja.
12. okt.	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	730-37 mm. 731-45 mm. 732-63 mm.	+ 6-0° C + 6-4° C + 5-8° C	sl. vzh. sl. vzh. sl. vzh.	dež. obl. dež.	8-60 mm. dežja.

Srednja temperatura obeh dni je znašala + 12-2° in + 6-1°, za 0-1° nad in 5-9° pod normalom.

Dunajska borza

dné 13. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	80 gld. 95	kr.
Srebrna renta	82	—
Zlata renta	103	10
5% marena renta	95	85
Akcije narodne banke	859	—
Kreditne akcije	282	20
London	122	20
Srebro	—	69 1/2
Napol.	—	79
C. kr. cekini	—	85
Nemške marke	59	50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 124	—
Državne srečke iz l. 1864	100 gld. 172	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103	—
Ogrska zlata renta 6%	123	—
" " papirna renta 5%	93	55
5% štajerske zemljišč. od. ez. oblig.	88	90
Dunava reg. srečke 5%	104	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	115	25
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	121	50
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	109	20
Kreditne srečke	105	50
Rudolfove srečke	100 gld. 177	—
Akcije anglo-avstr. banke	10	18
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	120	104
	213	50

Zahvala.

Za mnogobrojno spremstvo naše nepozabljive presrečno ljubljene matere, oziroma tačče

Ane Žnidaršičeve,

k poslednjemu počitku, kakor tudi za mnoge prekrasne vence in trakove, izreka p. n. gospodom uradnikom c. kr. rudniškega ravnateljstva, c. kr. okrajnega sodišča, c. kr. davčnega urada in c. kr. gozdne uprave, gospodom idrijskim meščanom, gospodom pevcem sl. Čitalnice za ginjaivo petje, vojaškemu veteranskemu društvu, kakor tudi vsem prijateljem in znancem iz Idrije in okolice z njih častitimi rodbinami, katere so se blagovoljno in mnogobrojno udeležile pogreba, najiskrenejšo zahvalo neizmerno užalostena

rodbina Žnidaršič.

V Idriji v 9. dan oktobra 1884. (640)

Slikarja ali pozlatovalca

išče podpisani za delo podob. Kdor želi za dalj časa v delo vstopiti, naj takoj to naznani pisмено ali se pa osobno predstavi Petru Ruter-u v Flešah pri Čabru. (639—2)

Komí,

na deželi izučen, 19 let star, slovenskega in nemškega jezika zmožen, z dobrim spricalom, želi dobiti službo v kaki prodajalnici ali v kaki leseni trgovini na Kranjskem ali Spodnjem Štajerskem. — Ponudbe vsprejema upravništvo „Slovenskega Naroda“. (619—5)

Vinski mošt

Ptujski, jako slaček	od gld. 12 do gld. 16.
1883. leta Balatinsko vino (Plattenseewein)	11.
1880. " "	15.
1868. " Rizec in Jeruzalemeec	60.
1883. " pava silivovka	39.
1881. " pravi tropinee	30.
Pravi vinski kis	12.

Cene veljajo za hektoliter.

Dobiva se pri (637—2)

JOSIPU KRAVAGNI v Ptui na Štajerskem.

!Najnovejša iznajdba!
!!Cilindri več ne pokajo!!

C. kr. priv. Jos. Marian-ovi
kroglasti cilindri za vse
petrolejske svetilnice.

Ti cilindri, kateri imajo odlično lastnost, da vsled vročine, tudi pri največjem plamenu skoraj nikol ne počijo, imajo pri jednakej porabi pet oleja ka je mogoče veliko lepo in mirno luč in niso v gospodarski zadevi od nobenega sedaj obstoječih cilindriških sistemov prekošeni. (641—1)

Isti se dobé v vseh velikostih, kateri so navadno v rabi (3", 5", 8", 11" in 15", ravni, matirani ali kincani in sem pripravljeni po najnižjih fabriških cenah iste po naročeni velikosti oddati.

P. KAJZEL,

trgovina s steklom in glavna zaloga c. kr. priv. kroglastih cilindrov na Starem trgu v Ljubljani.

Pomaranče in limone.

Pet kilo najlepših laških pomaranč (25 do 30 komadov) za samo gld. 2.20.
Pet kilo najlepših laških limon (30 do 35 komadov) " " " 2.—
Pet kilo najlepših laških pomaranč in limon, mešano, (35—40 komadov) " " " 2.30.
Pošilja proti poštne povzetju, vozne in carine prosto, ter za zabojce tudi nič ne zaračuni (622—4)

S. E. Caroli v Trstu.

≡ Pristni ≡

zdravilni malaga-sekt

po analizi ces. kr. poskušnje postaje za vina v Klosterneuburgu

jako dobra, prava malaga,

jako dobro krepčilo za slabotne, bolne, okrevajoče, otroke itd., proti pomanjkanju krvi in slabemu želodcu izvrstno upliva. V 1/1 in 1/2 originalnih steklenicah pod postavno deponirano varstveno znamko (605—4)

ŠPANJSKE TRGOVINE Z VINOM VIÑADOR

DUNAJ HAMBURG

po originalnih cenah à gld. 2.50 in gld. 1.30.

Dalje razna fina inozemska vina v originalnih steklenicah in po originalnih cenah pri gospodih: Josip Swoboda, lekar, in H. L. Wenzel, prodajalec delikates v Ljubljani; A. Rohlek, lekar v Radovljici; Fran Dolenz, trgovina s specerijskim blagom v Kranji.

Išče se pek

neženjen, vojaštva prost ima prednost, za dobro renimirano pekarijo v Kranjski gori v hiši podpisane, katero bi vzdrževal na svoje ime. Ponudbe sprejema

Matiya Globočnik,

trгоvec v Gorjah.

(632—3)

Velika partija 1 (788—63) ostankov sukna

(po 3—4 metre), v vseh barvah, za polno možko obleko, pošilja po poštne povzetji, ostanek po 5 gl.

L. Storch v Brnu.

Ako bi se blago ne dopadalo, se more zamenjati.

Uzorci proti pošiljavi marke za 10 kr.

Mejnarodna linija.

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvorazredni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah iz z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „Germania“, 4200 ton, okoli 10. oktobra.
„East Anglia“, — — — 25. „

Kajuta za potnike 200 gold. — Vmesni krov 60 gold.

Potniki naj se obrnejo na (611—9)

J. TERKULE,

generalnega pasaznega agenta,

Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na Emiliano d' Ant. Poglayen, generalnega agenta v Trstu.

Za jesensko in zimsko sezono

priporoča

najstarejša in v najboljšem glasu se nahajajoča

tvrdka za sukno

MORITZ BUM-a

v Brnu

(ustanovljena v letu 1822):

Volneno blago, Brnski izdelki, jako lepi, modni uzorci za cele obleke, po gld. 1.60, 2.50, 3, 3.50 do gld. 8 meter.

Blago za zimske suknje v vseh barvah in vsacega dela, po gld. 2.50, 3.50, 4, 4.50 do gld. 12 meter.

Na novejša podklada za suknje po gld. 1, 1.50, 2 do gld. 6 meter.

Elegantno blago za hlače po gld. 2, 3, 4, 5 do gld. 8 meter.

Pravi angleški popotni plaidi, 3 1/2 metra dolgi in 1 meter 60 cm. široki, prakt. barv, po gld. 3.50, 5.25, 6.50 do gld. 16 kos.

Velika zaloga sukna vsake baže za civilne in vojaške obleke, livreje, cerkve, bilarde in vozove, sukna za gasilna, strelska, veteranska in druga društva.

Uzorci zastoj in franko. Blago se pošilja samo proti poštne povzetju ali predplači. Pošiljatve nad 10 gld. vrednosti poštne proste.

Karte z mnogovrstnimi uzorci pošiljam na željo zastoj gospodom krojaškim mojstrom. — Normalno blago za obleko, normalne posteljske in potniške odeje, sistema dr. Gustava Jäger-ja v Stuttgartu, v bogatej izbiri. (543—8)

Ustanovljeno 1767.

Svetinja za napredek
Dunaj 1873.

Svetinja za zasluge
Dunaj 1873.

Stiri in dvekolesne brizgalnice

razne velikosti, s pristopnimi stožkovitimi zaklopnicami, odlične konstrukcije in učinka, za srenjske, mestne in deželne požarne straže, samotežne, nosne, brentaste in vrtno brizgalnice, hidrofore raznih konstrukcij. Najboljši konopljine, gumaste, sesalne in pritiskalne prevodne cevi, kakor tudi druge

gasilne priprave

priporoča po najnižjej ceni s 5letnim jamstvom

ALBERT SAMASSA,

c. kr. dvorni zvonar in tovarnar za stroje in gasilno pripravo v Ljubljani. (812—4)

Občinam in požarnim stražam dovoljuje večletno plačevanje na obroke, da ložje napravijo gasilno orodje.

Častna diploma
Gradec 1880.

Podrobnejši
cenilnik na zahtevanje
zastoj in franko.

Častna diploma
Trst 1882.

17 svetinj za odlikovanje.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.

izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.